

γαῦρος ἐπίθ. Π. Βλαστ., ᾿Αργώ, 320 ᾿Α. Μαμμέλ., Θαλασσίαν., 41 Κ. Κρυστάλλ., ᾿Εργα 1, 33, 122 Κ. Παλαμ., ᾿Ασάλ. Ζωή², 58 — Λεξ. Περίδ. Δημητρ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γαῦρος.

1) ᾿Υπερήφανος, ἐπηρμένος, κομπαστικός Κ. Κρυστάλλ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Περίδ. Δημητρ.: Ποιήμ.

Μπαίνομε μέσα. Κτήρια εἶδαμε τότε γαῦρα, πὺ μέσα τους βασίλευε κρύα σιγή μεγάλη

Κ. Κρυστάλλ., ἐνθ' ἄν., 33

Συνωφρονώθη αἰφνιδὸν τὸ γαῦρον μέτωπόν του.

᾿Επαυσε ψάλλον. ᾿Εγινεν ὠχρὸν τὸ πρόσωπόν του αὐτόθ., 122. 2) ᾿Ορμητικός, βίαιος, ἀκάθεκτος Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. ᾿Α. Μαμμέλ., ἐνθ' ἄν. Κ. Παλαμ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Δημητρ.: Ποιήμ.

Φίδι νὰ ᾿βρη σε, σαπίτης γαῦρος νὰ σὲ λιμπιστῇ, νὰ εἶσαι μπαίγνιο πατημένο, μούμιας σκλήθρα ζαρωτῇ Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν.

Κι ἂν γαῦροι καιροὶ φυσοῦν, βοριᾶδες ἢ μαῖστροι

᾿Α. Μαμμέλ., ἐνθ' ἄν.

᾿Ολο καὶ δρόμος κι ὅλο ἐμπρός, μὰ ὅσο νὰ φτάσω σὲ ἄκρη, τοῦ ἀλόγου ἀσημοπέταλου βαστῶ τῇ γαύρῃ ὀρμῇ

Κ. Παλαμ., ἐνθ' ἄν.

γαυρώνω (I) Ζάκ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γαῦρα.

Γαυρίζω 4, ὁ ἰδ. ἐνθ' ἄν.: Σοῦ ἔφερα γαῦρους νὰ γαυρώσης! (λογοπαίγνιον μετ' ἀστείας διαθέσεως) Ζάκ. Μετοχ. γαυρωμένος=γαυρίζω 1β, ὁ ἰδ. Λεξ. Δημητρ.: Γαυρωμένη γυναῖκα. Συνών. γαυριασμένος, δι' ὁ ἰδ. γαυρίζω 4.

γαυρώνω (II) Κρήτ. (Σητ.) Πόντ. (Χαλδ.) Στερελλ. (᾿Αράχ.)

᾿Αγνώστου ἐτύμου. Σχετίζεται πρὸς τὸ γαυρίδι (II).

Συστέλλομαι, συρρικνοῦμαι, σκληρύνομαι ἔνεκα ὑπερβολικοῦ ψύχους ἐνθ' ἄν.: ᾿Εγαυρώσανε τὰ δαχτύλια του ἀπὸ τῇ γρογιάδα Σητ. ᾿Εγαυρώσανε τὰ χέρια μου καὶ δὲ βορῶ νὰ πιάσω πρᾶμα αὐτόθ. Νὰ γαυρώσ' ἡ χέρα σου! (ἀρά) αὐτόθ. Τὸ χῶμαν πολλὰ γαυρωμένον ἐν' Χαλδ. Συνών. γαυριδιάζω, μουδιάζω, ξυλιάζω, σκεβρώνω. Μετοχ. γαυρωμένος=παγωμένος Κρήτ. (Σητ.): Γαυρωμένα ᾿ναι τὰ χέρια δου καὶ δὲ βορεῖ νὰ πιάσῃ. Γαυρωμένος εἶναι καὶ δὲ βορεῖ νὰ σύρῃ ξύλο.

γάφα ἢ, ᾿Ερεικ.—Ν. Κοτσοβίλ., ᾿Εξαρτ. πλοίων, 127. ᾿Α. Σακελλάρι., ᾿Εγχειρ. ἀρμενιστ., 564 — Λεξ. Μ. ᾿Εγκυκλ. Δημητρ. γάφ-φα Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ᾿Ιταλ. gaffa=ἀρπάγη.

᾿Ως ναυτικός ὄρος, εἶδος ἀλυσσοδέτου φέροντος ἀγκύλην καὶ χρησιμεύοντος διὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν ἀλύσεων τῆς ἀγκύρας τῶν πλοίων ἢ δι' ἀνάλογον χρῆσιν ἐνθ' ἄν.

᾿γγαστράδα ἐπίθ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν. Οἷτυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. ᾿γγάστρι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδα, δι' ἣν ἰδ. -άδος.

᾿Η ἐγκυος γυνή (εἰρωνικῶς ἢ θωπευτικῶς): ᾿Εναι πλέο ᾿γγαστράδα καὶ δὲ βορεῖ νὰ πααίνη ᾿ς τὸ χωράφι Κίτ. ᾿Η γυναῖκα του εἶναι ᾿γγαστράδα Οἷτυλ. Πβ. ᾿γγαστρούδα 1.

᾿γγάστρι τό, σύνθηθ. ᾿γγάστριν Λυκ. (Λιθύσσ.) ἀγγάστρι ἐνιαχ. καὶ Πόντ. (᾿Ινέπ. Σινώπ.) ἀγγάστριν Κύπρ. ἀγγάστρ'

Θάσ. ἀγγάστιρ ᾿Ιμβρ. γάστρι Αἰγιν. Κρήτ. Νάξ. (Γλυναῖδ.) Πόντ. (Οἷν.) ἀγάστρι ᾿ΑΚρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ᾿γγαστρώνω, παρ' ὁ καὶ ἀγγαστρώνω καὶ γαστρώνω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν βλ. Γ. Χατζιδ., ᾿Επιστ. ᾿Επετ. Πανεπ. 7 (1910-11), 68/69. Γλωσσολ. Μελέτ., 171 σημ. 1. ᾿Ο τύπ. ἀγγάστιρ δι' ἀνάπτυξιν συνοδίτου φθόγου. Πβ. Ν. ᾿Ανδριώτ., ᾿Αθηνᾶ 42 (1930), 150. Οἱ τύπ. ᾿γγάστρι καὶ γάστρι καὶ παρὰ Σομ.

1) ᾿Η ἐγκυμοσύνη, ἡ κατάστασις τῆς ἐγκύου γυναικὸς (σπανιώτερον καὶ θήλεος ζώου) σύνθηθ. καὶ Πόντ. (᾿Ινέπ. Οἷν. Σινώπ.): Κάνει ἀσκημο ᾿γγάστρι. Τό ᾿χει τὸ ᾿γγάστρι τῆς νὰ θέλῃ τὰ ξινὰ σύνθηθ. Τὸ γιουρεύγει τὸ ᾿γγάστρι μου Μέγαρ. Εἶδα νὰ κάμω, ἀφοῦ τὸ ᾿γγάστρι μου τὸ θέλ'! Μύκ. Τοῦ τραναί τοῦ ᾿γγάστρι τ'ς Στερελλ. (᾿Υπάτ. κ.ά.) Τὸ σέρνει τ' ἀγγάστρι τῇ θῆρ. Τ' ἀγγάστριν τῆς ταυρᾶ ὀξίνα Κύπρ. ᾿Αγγάστρι ἔχει καὶ δὲν εἶναι γιὰ βαρὲς δουλειὰς Κρήτ. (Σητ.) ᾿Ενοιοῦσι τ' ἀγγάστρ' τ'ς Θάσ. Πολλὰ βαρὺ γάστριν ἔχει Πόντ. (Οἷν.) Τὸ γάστρι τζη τό ᾿χει καὶ κάνει ἐμετὸ Νάξ. (Γλυναῖδ.) Κακὸ ἀγάστρι ἔχει Κρήτ. (Μεραμβ.) ᾿Η γαδούρα ξυπᾶται, τὸ ᾿γγάστρι πρέπει νὰ τό ᾿χη (ξυπᾶται=τρομάζει) Σίφν. || Παροιμ. ᾿Η ἀρκαρὰ τὸ ᾿γγάστρι τῆς κρουφὸ καμάρι τό ᾿χει (ἀρκαρὰ=ἀρχαρία, πρωτοτόκος ἐπὶ τῶν ὑπερηφανευομένων δι' ἐπιτεύγματα συνήθη, ἀλλὰ πρωτόλεια) Κάρπ. ᾿Η νιόπανδρη τὸ ᾿γγάστριν-δῆς πανηγυρίσιν δό ᾿χει (συνών. τῇ προηγ.) Νίσυρ. ᾿Οπῶχει ᾿γγάστρι γιὰ παιδί, ᾿ς τὸ γάμο τί γυρεύγει; (γιά=ἢ ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἢ προβαλλόντων σοβαρὸν κώλυμα διὰ τὴν μὴ συμμετοχὴν εἰς διασκεδάσεις) Μεγίστ. ᾿Απ' ἀντραπῇ κι ἀγγαστρωθῇ, πικρὸν ἀγγάστριν ἔχει (ἀπὸν=ὀπού, ὅποιος ἐπὶ τῶν δυσαρέστων συνεπειῶν, εἰς ἀς ὑπόκεινται οἱ ἐξ αἰδημοσύνης ἢ ἀτολμίας παρασυρόμενοι εἰς κακὰς πράξεις) Κύπρ. || ᾿Ασμ.

Μιὰ κόρη κρουφογγάστρωτη καὶ κρουφογγαστρωμένη κρουφὰ κρατεῖ τὸ ᾿γγάστρι τ-τῆς, κρουφὰ τὸ καμαρώνει Κάρπ.

Θέλω νὰ βρῶ τῇ μάννα δου γιὰ νὰ δῇν ἐρωτήσω τί ἔφαγε ᾿ς τὸ γάστρι τῆς, ὁποῦ μυρίζ' ὁ γιός τῆς Αἰγιν.

Καλογριπούλα, καλογριά, μικρὴ καλογριπούλα, εἶδα ᾿τρωγες ᾿ς τὸ γάστρι σου κ' ἐμύριζεν ὁ γιός σου; ΔΚρήτ. Συνών. βαρεμωσύνη, ᾿γγαστριά 1, ᾿γγαστρωμα 1, φόρτωμα. 2) ᾿Επὶ ἐντόμων, ἡ γονιμοποίησις τοῦ θήλεος. Μεγίστ.: Οἱ ἀρσινικοὶ εἶναι μ-μόνο γιὰ τὸ ᾿γγάστρι (οἱ κηφῆνες τῶν μελισσῶν χρειάζονται μόνον διὰ τὴν γονιμοποίησιν τῆς βασιλίσσης). 3) ᾿Επὶ δημητριακῶν, ἡ ἐποχὴ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ καρποῦ Εὐβ. (᾿Ακρ. κ.ά.) κ.ά.: Τὰ βοῆκι ἔνας λίβας ᾿πάν' ᾿ς τοῦ ᾿γγάστρι κι τὰ ᾿καψι ᾿Ακρ. Συνών. ᾿γγάστρωμα 2.

᾿γγαστριά ἢ, κοιν. ᾿γγαστρία Ζάκ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ἀγγαστριά πολλαχ. ἀγγαστρία ᾿Ηπ. (Παλάσ.) ἀγγαστριά Θράκ. (Σουφλ.) γαστριά Πελοπν. (Λεῦκτρ. Σαηδόν. κ.ά.) γαστρία Πελοπν. (Καρδαμ.) ᾿γγαστριά, τὸ Πελοπν. (Λεῦκτρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ᾿γγαστρώνω, παρ' ὁ καὶ ἀγγαστρώνω καὶ γαστρώνω. Οἱ τύπ. ᾿γγαστρία, ἀγγαστρία, γαστρία κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς-ία ἀσυνίζητα. Πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 337/338.2, 104. Διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ γένους εἰς τὸν τύπ. ᾿γγαστριά, βλ. Γ. Χατζιδ., ἐνθ' ἄν. 2, 66.

1) ᾿Η ἐγκυμοσύνη, ἡ κατάστασις ἢ ἡ περίοδος τῆς ἐγκυμοσύνης κοιν.: Τὸ ἔχει ἡ ᾿γγαστριά τῆς νὰ ᾿χη παραξενιές. ᾿Η ᾿γγαστριά τὴν ἔκαμε ἀσκημη κοιν. Παλιότερα κρύβανε τῇ ᾿γγαστριά ἀπὸ ντροπῇ πολλαχ. Τὴν ἀσκήμεψε ἡ ᾿γγαστρία Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Πῆς πὼς τὰ ζητάει ἡ ᾿γγαστριά

